

LÄNSSTYRELSEN
Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

BESLUT

1983-03-21

11.1211-3008-81

Kommunstyrelsen i Tanums kommun

Beslut att avsätta fastigheten Ulön-Dannemark 1:1, Tanums kommun, som naturreservat

Fastigheten Ulön-Dannemark består av två huvudöar förenade med varandra genom ett smalt och lågt näs samt ett antal mindre öar och skär. Granithällmarker dominerar landskapet. Berget bildar branta stup på nordvästsidan av Dannemark och här finns öns högsta punkt som markeras av ett välbevarat bronsåldersröse. Öarna bär tydliga spår av inlandsisens verksamhet med vackra rundhällar, isräfflor och skärtråg. På Dannemarks sydvästsida syns tydliga bankningsplan och på Stora Flatskär förekommer serier av grunda grytor. Lösa avlagringar täcker endast en ringa del av öarnas yta. Urspolad morän förekommer bl a utefter nordostsidan av Dannemark. Näset mellan huvudöarna består av grus- och sandfraktioner med ett betydande skalinslag.

Av botaniskt intresse är framför allt kalktorrängarna på näset samt de igenväxande kulturmarkerna centralt belägna på Ulön respektive Dannemark. De olika biotoperna, såsom stränder, grundbottnar och lövsånar gynnar ett relativt rikt fågelliv.

Ulön-Dannemark har tidigare varit bebodd. På Ulön ligger ruiner av den forna gården och man kan fortfarande skönja en gårdsstruktur med boningshus, uthus, trädgård samt stenmurar runt den närbelägna ängen. Av kulturhistoriskt intresse är även en gravplats på Dannemarks östsida och två fornminnen i form av rösen också på Dannemark. Spår av stentäktverksamhet, som pågick fram till 1930-talet, finns över betydande delar av huvudöarna. Utlastningskajerna är fortfarande intakta.

De stora vikarna, kantade av huvudöarna och åtskilda av näset, utgör förstklassiga och högrekventerade naturhamnar för fritidsbåtar. Goda tilläggsplatser finns också på flera av de mindre öarna. Sandstränderna utmed näset och i de små vikarna längs Dannemarks nordostsida är attraktiva badstränder liksom de plana hällarna på Dannemarks sydvästsida. Öarna är utomordentligt lämpade också för strövandamål med flera goda utsiktspunkter över den närbelägna skärgården.

Ulön-Dannemark med kringliggande mindre öar utgör ett i naturvårdssammanhang uppmärksammat skärgårdsparti i den södra delen av Tanumskusten. Området omfattas av den fysiska riksplaneringen och ligger inom den som "obruten kust" betecknade delen av Bohuskusten. I länsstyrelsens naturvårdsplan för norra och mellersta delarna av länet har Ulön-Dannemark föreslagits till reservatbildning på grund av sina värden för naturvård och friluftsliv. Motsvarande åtgärder finns också redovisade i Tanums kommuns markanvändningsplanering (Gemensamma planeringsföresättningar 78-82, Generalplan 79).

I avsikt att förvärva hela fastigheten Ulön 1:1 för naturvårdsändamål och bildande av naturreservat har stiftelsen för västsvenska fritidsområden fört förhandlingar med ägarna till fastigheten ifråga. Förvärvet har dock ännu ej gått att genomföra. I samband härmed har tre av fastighetsägarna genom Selbergs Juridiska Byrå i Fjällbacka i skrivelse till länsstyrelsen hemställt om bildande av naturreservat för nämnda öar och att frågan tas upp med högsta prioritet. Stiftelsen har därefter i skrivelse till länsstyrelsen tillstyrkt reservatbildning och ingivit förslag till föreskrifter.

Tanums kommun har i remissyttrande tillstyrkt reservatbildningen. Synpunkter från tre av markägarna genom Selbergs Juridiska Byrå har framför allt gällt föreskrifterna om bryggor och stenkajer. Detta har lett till ett förtydligande av föreskrifterna.

Genom västkuststiftelsens försorg har upprättats en plan för vård och förvaltning. Inga erinringar över denna har inkommit till länsstyrelsen.

Med stöd av 7 § NVL förklarar länsstyrelsen fastigheten Ulön 1 :1 i Tanums kommun som naturreservat med de gränser som framgår av karta, bilaga A. Syftet med reservatsbildningen är att bevara ett attraktivt skärgårdsparti i södra delen av Tanumskusten av stort värde för friluftslivet och med ansevärda geologiska och biologiska värden.

Med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen förordnar länsstyrelsen att de föreskrifter som upptagits i förteckning, bilaga B skall gälla för reservatet.

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen föreskriver länsstyrelsen att vård och förvaltning skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med upprättad skötselplan, bilaga C.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga D.

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens sammanträde deltog landshövdingen Åke Norling, ledamöterna Göran Axell, Lars-Åke Skager, Erling Sundwall, Gösta Björck, Bengt-Olof Thylén, Sven Lignell, Ingemar Svensson, Rune Thorén, Stig Grauers, Kjell A Mattsson, Kerstin Sandborg, Elof Karlsson och Bertil Nilson samt tjänstgörande suppleanten Bengt Carlsson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet John Hägglund, naturvårdsdirektören Bengt-Erik Olsson, förste länsassessorn Carl-Otto Lindberg, länsarkitekten Ingegerd Ågren, tf överlantmätaren Bengt Svensson, länsantikvarien Hans Andersson och byrådirektören Carl-Axel Jansson, den sistnämnde föredragande.

Åke Norling

Carl-Axel Jansson

Bilagor

- A Karta
- B Reservatsföreskrifter
- C Plan för vård och förvaltning
- D Besvärshänvisning

Bilaga B

Föreskrifter för naturreservatet Ulön-Dannemark

- A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Det är förbjudet att

- 1 uppföra helt ny byggnad med undantag för byggnader som avses under B
- 2 spränga, schakta, tippa, muddra eller bedriva täktverksamhet i någon form inom såväl land- som vattenområde med undantag för vad som kan erfordras för utförande av åtgärder under B.
- 3 så eller plantera barrskog
- 4 bedriva jakt; förbudet utgör icke hinder för jakt på hare samt skyddsjakt på mink, räv och kråka
- 5 anlägga campingplats
- 6 anordna ny brygga vartill räknas även flytbrygga
- 7 ändra befintliga stenkajer; förbudet utgör dock inte hinder för underhåll.
- B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Naturvårdsförvaltaren äger rätt att

- 1 taga mark i anspråk för att uppföra sopmajor på platser som framgår av skötselplan samt anordna eldplatser för betjänande av den besökande allmänheten.
- 2 utföra naturvårdande åtgärder enligt skötselplan.
- C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom

reservatet.

Det är förbjudet att

- 1 tälta på sandreveln (området angivet med skraffering på karta, bilaga A); för övriga delar av naturreservatet får tältning ej ske mer än två dagar i sträck
- 2 göra upp eld annat än på platser anvisade av naturvårdsförvaltaren
- 3 medföra ej kopplad hund
- 4 gräva upp växter
- 5 utan naturvårdsförvaltarens tillstånd anordna bojförtöjning
- 6 förtöja eller ankra upp husbåt för mer än två dygn
- 7 förtöja eller uppdraga båt på strand inom område, som angivits på karta, bilaga A, med skraffering.

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen.

Naturvårdsförvaltare är Stiftelsen för västsvenska fritidsområden.

Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt skötselplan upprättad av naturvårdsförvaltaren och fastställd av länsstyrelsen.

Naturreservatet utmärkes genom naturvårds förvaltarens försorg. Skyltarna skall ha av länsstyrelsen godkänd text.

Bil. A

Naturreseptatet

ULÖN-DANNEARK

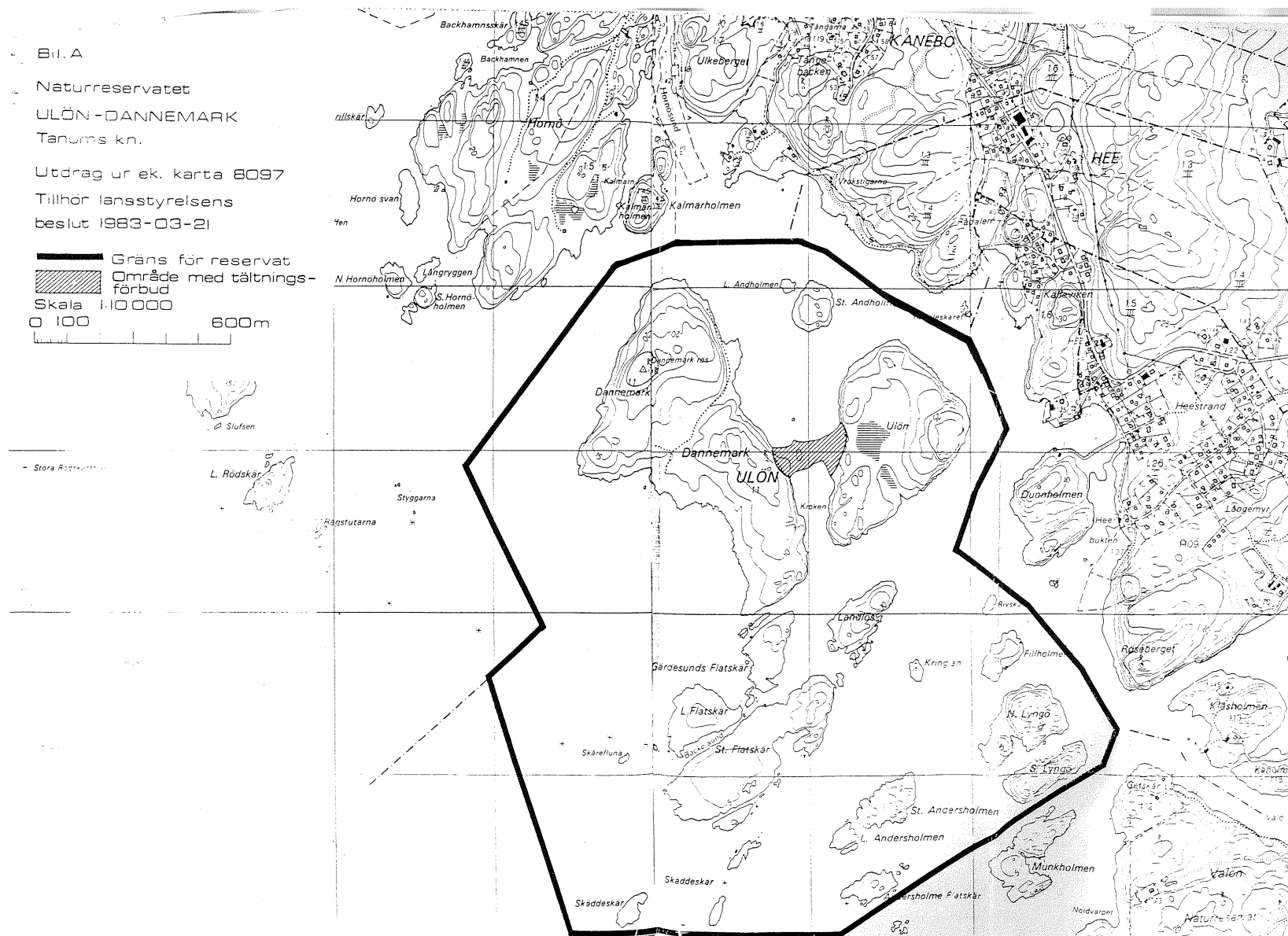
Tanums kn.

Utdrag ur ek. karta 8097

Tillhör länstyrelsens

beslut 1983-03-21

Gräns för reservat
Område med tältnings-
förbud
Skala 1:10 000
0 100 600m

SKÖTSELPLAN FÖR ULÖN-DANNEMARKS NATURRESERVAT

Tanums kommun, Göteborgs och Bohus län

Naturvårdsförvaltare. Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

Planen fastställd 1983-03-21 av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län efter samråd med statens naturvårdsverk.

VÄSTKUSTSTIFTELSEN STIFTELSEN FÖR VÄSTSVENSKA FRITIDSOMRÅDEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativ data
2. Grund för beslut samt föreskrifter
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.1.1 Topografi och geologi
 - 3.1.2 Vegetation
 - 3.1.3 Djurliv
 - 3.2 Kulturhistoriska förhållanden
 - 3.3 Markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Källuppgifter

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av ängsmark
 - 1.2.2 Jakt och faunavård
 - 1.2.3 Fornvård och kulturminnesvård
 - 1.3 Behandling av skötselområden
2. Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Tillgänglighet
 - 2.2.2 Friluftsanordningar
 - 2.2.3 Renhållning
 - 2.2.4 Strandstädning
 - 2.2.5 Information
 - 2.3 Tillsyn
3. Tillsyn
4. Dokumentation av utförda åtgärder
5. Revidering

Bilagor:

1. Skötselplanekarta 1, skala 1:10 000
2. Skötselplanekarta 2, skala 1:10 000
3. Ekonomisk utredning

ALLMÄN BESKRIVNING

Administrativa data

Skyddsform: Naturreservat

Objektnummer:

Beslutsdatum: 1985-05-21

Kommun: Tanum

Socken: Svenneby

Areal: Områdets landareal omfattar ca 86 ha, fördelade på: Ulön-Dannemark ca 54 ha, Stora Flatskär ca 10 ha, övriga holmar och skär ca 22 ha.

Fastighet: Fastigheten Ulön 1:1, som omfattar Ulön-Dannemark med Flatskären.

Läge: Området är beläget i den yttersta skärgården utanför Heestrand i södra delen av Tanums kommun.

Markägare: Fastigheten Ulön 1:1 äges gemensamt av ett antal dödsbon, enskilda personer och ett bolag. Äganderätten till de mindre holmar och skär som omgärdar Ulön-Dannemark är delvis oklar.

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden förhandlar om inköp av fastigheten Ulön 1:1.

Naturvårdsförvaltare: Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

2. Grund för beslut samt föreskrifter

Området är avsatt som naturreservat genom länsstyrelsens beslut 1983-03-21 med de föreskrifter som redovisas nedan under punkterna A - D.

Grunden för beslutet

Ulön-Dannemark med kringliggande öar utgör ett i naturvårdssammanhang uppmärksammat skärgårdsparti i den södra delen av Taunumskusten. Området omfattas av den fysiska riksplaneringen och ligger inom den som ”obruten kust” betecknade delen av Bohuskusten. I länsstyrelsens naturvårdsplan för norra och mellersta delarna av länet har Ulön-Dannemark föreslagits till reservatsbildning på grund av sina värden för naturvård och friluftsliv.

Föreskrifter

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Det är förbjudet att

- 1 uppföra helt ny byggnad med undantag för byggnader som avses under B
- 2 spränga, schakta, tippa, muddra eller bedriva täktverksamhet i någon form inom såväl land- som vattenområde med undantag för vad som kan erfordras för utförande av åtgärder under B

- 3 så eller plantera barrskog
 - 4 bedriva jakt; förbudet utgör icke hinder för jakt på hare samt skyddsjakt på mink, räv och kråka
 - 5 anlägga campingplats
 - 6 anordna ny brygga vartill räknas även flytbrygga
 - 7 ändra befintliga stenkajer; förbudet utgör dock inte hinder för underhåll
- B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Naturvårdsförvaltaren äger rätt att

- 1 taga mark i anspråk för att uppföra sopmajor på platser som framgår av skötselplan samt anordna eldplatser för betjänande av den besökande allmänheten
 - 2 utföra naturvårdande åtgärder enligt skötselplan
- C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Det är förbjudet att

- 1 tälta på sandreveln (området angivet med skraffering på karta, bilaga A); för övriga delar av naturreservatet får tältning ej ske mer än två dagar i sträck
 - 2 göra upp eld annat än på platser anvisade av naturvårdsförvaltaren
 - 3 medföra ej kopplad hund
 - 4 gräva upp växter
 - 5 utan naturvårdsförvaltarens tillstånd anordna bojfortöjning
 - 6 förtöja eller ankra upp husbåt för mer än två dygn
 - 7 förtöja eller uppdraga båt på strand inom område, som angivits på karta, bilaga A, med skraffering
- D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen.

Naturvårdsförvaltare är Stiftelsen för västsvenska fritidsområden.

Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt skötselplan som upprättas av naturvårdsförvaltaren och fastställs av länsstyrelsen.

Naturreservatet utmärkes genom naturvårdsförvaltarens försorg. Skyltarna skall ha av länsstyrelsen godkänd text.

3. Översiktlig beskrivning av befintliga naturförhållanden
3. 1. Naturförhållanden

3.1.1. Topografi och geologi

Topografiskt utgörs de båda huvudöarna Ulön-Dannemark av två bergspartier som är förbundna med varandra av ett smalt och lågt näs. Den högsta punkten (25 m ö h) återfinns på Dannemark och krönes av ett stort bronsåldersröse. Nordvästsida av Dannemark och Ulöns ostsida utgörs av branta klippstup medan Dannemarks sydvästsida kännetecknas av flackt sluttande klippställar. De centrala delarna av Ulön och Dannemark utgörs av sedimentfyllda sänkor. Öarna söder om Ulön-Dannemark är klippdominerade med låga delvis kalspolade ställar.

Berggrunden tillhör det bohuslänska granitområdet kännetecknat av rödfärgad bohusgranit, som är genomdragen av sprickor orienterade i sydväst-nordöstlig riktning.

Öarna bär tydliga spår av inlandsisens verksamhet och här kan rundställar, isräfflor och skärtråg studeras. På Dannemarks sydvästsida syns tydliga bankningsplan och på Stora Flatskär märks serier av grunda grytor.

Lösa avlagringar täcker endast en ringa del av öarnas yta. Finjordsavlagringarna är lokaliserade till sprickdalarnas botten och utgörs av marint avsatta lersediment. Urspolad morän i form av klapper förekommer på några ställen bl a utefter nordostsidan av Dannemark. Av särskilt intresse är näset som sammanbinder Ulön och Dannemark. Näset utgör toppen av en israndavlagring. På båda sidor av näset utbreder sig grunda vikar mellan Ulön och Dannemark. Materialet består av grus- och sandfraktioner med betydande skalinslag. Skalmaterial förekommer även på Dannemarks centrala del.

3.1.2. Vegetation

Hällmark dominerar landskapet. I exponerade lägen, som på Dannemarks västsida och de kringliggande flacka skären, framträder berggrundens röda granit i planspolade vegetationsfria ställar. I mer skyddade lägen, i sprickor och sänkor, utgörs vegetationen främst av fläckar med gräs- och rished. I vattenhållande svackor förekommer också fläckar med fattigkärr och fukthed samt några små vattensamlingar.

De centrala delarna av Ulön och Dannemark utgörs av en markerad sänka där finjordsmaterial har avlagrats. Ängsmarkerna här har tidigare betats och delar har varit uppodlade. I anslutning till sänkan och fuktängen på Ulön låg tidigare en gård med samma namn. Av intresse är de kulturväxter som fortfarande växer kring gårdsruinen bl a akleja, hesperis, malört samt vinbärs- och krusbärsbuskar. Den forna åker- och ängsmarken vid gården är numera kraftigt försumpad och vegetationen utgörs huvudsakligen av bladvass och älgört. I ängsmarken sker också en invandring av gråvide från omgivande lövsnår.

Mest intressant ur botanisk synpunkt är torrängarna på Dannemark och på näset mellan Ulön och Dannemark. Flera olika växtsamhällen är här möjliga att urskilja. Ett parti på Dannemark har stor skalinsblandning och spår av skaltäkt kan skönjas. Vegetationen utgörs av kalktorräng med arter som blodnäva, getrams, vildlin, backsmultron, rödklint och slankstarr. Över dessa ytor sker en långsam igenväxning med buskar som slån, liguster, en, björnbär, brakved, nypon och oxbär. Inom området förekommer även en liten kalkpräglad fuktäng utbildad som en lågstarräng med slankstarr, gulstarr, loppstarr, knutarv, vildlin och darrgräs. Den låga sammanbindande sandbanken mellan Ulön och Dannemark hyser en mycket intressant flora med flera kalkkrävande arter. Typiska växter är här backsmultron, ängshavre, vädtklint, fårsvingel och kalkgynnade mossor såsom *Rhytidium rugosum* och *Tortella tortuosa*. Mer eller mindre rikligt förekommer också blodnäva, gulmåra, kummin, getväppling, sandnär, spåttistel, backlök, backglim, kattfot, gråbinka, bergmynta, darrgräs och slankstarr. I torrängarna på Ulön-Dannemark växer också den mindre vanliga backsmörblomman.

Utmed Dannemarks ostsida förekommer sparsam trädvegetation och lövsnår. Här växer några åldriga lönnar och getapel samt rikligt med liguster, slån, nypon, en, olvon och oxbär. Lövsnåren utgör igenväxningsstadier på tidigare öppna torrängspartier. Jordmånen är kalkpåverkad och brynänsvegetationen är artrik med bl a småborre, vädtklint och spåttistel som karakteristiska arter.

Lövsnåren på Ulön växer i anslutning till blockmark och kvarlämnad skrotsten. Snåren domineras av brakved, gråvide, en och kaprifol. I fältsiktet förekommer harsyra, vitsippa, ekorrbär och kråkvicker. En mindre skogsdunge med björk, rönn och asp förekommer i områdets norra del.

Klippstränder är den vanligaste strandtypen och vegetationen kännetecknas av olika lavsamhällen med en typisk zonering av den mörka sotlaven (*Verrucaria maura*), som bildar ett svart bälte i vattenstranden. I sprickor i berggrunden där finjord har kunnat ansamlats växer bl a baldersbrå, strandaster, skörbjuggsört och trift. I mindre vikar förekommer kortare sträckor med blockstrand.

I blockstrandsvegetationen ingår en del kväveälskande arter som spjutmålla, krusskräppa, strandmålla och snårvinda. Vanliga arter på blockstränderna är också strandråg, strandkvanne och flockfibbla. Vresros växer på Ulön och strandloka och strandvial påträffas på en blockstrand på Dannemark.

Sandstrandsvegetation förekommer på näset och i mindre vikar på Dannemarks ostsida. Vegetationen präglas av ett bälte av saltarv med inslag av strandråg, marviol, gåsört och mållor. Ett mindre strandängsparti förekommer på näset invid berget mot Ulön med arter som strandkrypa, havssälting, strandaster, salttåg samt ett stort bestånd av den mindre vanliga strandmalörten.

Övriga holmar och skär är klippdominerade med ringa vegetation i anslutning till sprickor i berggrunden och blockmarker. På stora Flatskär finns en relativt stor och öppen torräng. Här växer bl a gulmåra, getväppling, kattfot och gul fetknopp. Av botaniskt intresse är den rikliga förekomsten av den sällsynta och oceaniska arten västkustarv på Lilla Flatskär.

3.1.3. Djurliv

Djurlivet har inte särskilt studerats utan endast allmänna iakttagelser har gjorts i samband med besök i området. Fågellivet torde vara representativt för skärgårdsregionen med tillgång till flera olika biotoper. Strandkata, ejder, trut och fiskmås är vanligt förekommande. I ängsmarken och lövsnåren påträffas törnskata, gulspurv och hämpling.

Hare har påträffats på Ulön-Dannemark, Stora Flatskär och Landlös.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

Ulön-Dannemark har tidigare varit bebodd. På Ulön ligger ruinen av den forna gården och man kan fortfarande skönja en gårdsstruktur med boningshus, uthus, trädgård samt stenmurar runt den närbelägna ängen. En stenhäll med inskriptionen "Ulön" och några numera oläsliga namn bekräftar hemmanet. En husgrund finns också på näset alldeles vid bergskanten mot Ulön. Ängsmarkerna torde tidigare främst ha utnyttjats till bete. Detta framgår bl a av en handling från 1736, där sänkan på Ulön beskrivs som "porsrisig betesmyr med någon myrtoft i laggen". Ängsmarken har varit dikad och mindre ytor har troligen varit uppodlade. Sedan hävden upphört och diken lämnats utan underhåll pågår en successiv igenväxning och försumpning av området.

I sänkan på Ulön har torvtäkt förekommit och torvtäktsgropar påträffas också i de små fuktheds- och kärrpartier som förekommer på öarna. Gropar efter skaltäkt finns på Dannemark.

Den mänskliga aktiviteten på Ulön-Dannemark gör sig också påmind genom den stentäktverksamhet som här har bedrivits. Stensatta vägar, från Dannemarks sydvästra och centrala delar och Ulöns norra del, leder fram till stensatta utlastningskajer på båda sidor av den norra viken mellan Ulön och Dannemark. Stenbrotten utgör inte enbart fula sår i landskapet utan är även en kulturhistorisk påminnelse från ett numera till största delen övergivet näringsfång i Bohuslän. Stentäktverksamheten har varit ganska omfattande på Ulön-Dannemark och pågick fram till 1930-talet. När verksamheten var som störst arbetade ett 50-tal stenhuggare i dessa stenbrott. Området ligger inom den del av Bohuslän, som under stenhuggeriverksamhetens blomstringstid var ett centrum

för denna verksamhet. Vid Heestrand pågick brytning fram till 1970-talet och från stenbrotten alldeles norr om Ulön-Dannemark pågår fortfarande utlastning av skrotsten till Danmark.

Av kulturhistoriskt intresse är också en gravplats på Dannemarks östsida. Gravplatsen är iordningsställd till minne av tyska och engelska sjömän som stupade i det stora Nordsjöslaget 1916 under det första världskriget. En gravsten är inhuggen i bergväggen med texten "år 1916 26 juni invigdes detta stall till begravningsplats av pastor Jabunge och jordade då åtta örlogsmän från kriget". Nedanför berget står en gravsten med tysk text och namn på fyra av offren. En omkullfallen sten talar om en engelsk flygare som störtat 1942. De omkomna har senare flyttats till krigskyrkogården på Kvibergs begravningsplats i Göteborg. Gravplatsen har förfallit och lövsnår växer tätt utmed bergväggen.

På ekonomiska kartan finns angivet två fornminnen, båda rösen, belägna på Dannemark. Det ena ligger på Dannemarks högsta punkt och är ett stort bronsåldersröse, som under lång tid tjänat som ett värdefullt landmärke för sjöfarten.

3.3. Markanvändning

Sommartid är Ulön-Dannemark en av de mest frekventerade öarna i Tanums södra skärgård. Den norra viken kan fina sommandagar vara fylld av fritidsbåtar, som numera utnyttjar de forna utlastningskajerna till hamnplats. Sandstränderna utmed näset och i de små vikarna på Dannemarks nordostsida är attraktiva badstränder, liksom de låga, plana berghällarna på Dannemarks sydvästsida.

Sopmajor, med toalett och sopkärl, finns vid stenkajen på Dannemark, på näset intill berget på Ulön och på Stora Flatskär. Vid stenkajen på Ulön finns ett antal sopkärl utsatta.

Kuststräckan söder om Ulön-Dannemark har ett flertal skär och grund, som medför en obehaglig grov sjö redan vid låga vindhastigheter. Ulön-Dannemark är därför ofta en anhalt för båtfolket, som antingen förbereder sig för överfarten eller vilar ut sig när man kommit i lä bakom det höga berget på Ulön.

Svenska Kryssarklubbens Västkustkrets har, för att underlätta förtöjning för fritidsbåtarna, lagt ut två förtöjningsbojar i den norra viken mellan Ulön och Dannemark. I den skyddade viken mellan Landlös och Flatskären har föreningen anbringat förtöjningsdubbar i berget.

På Ulöns nordostsida ligger flera bojförtöjda båtar. Hamnen i Heestrand, innanför Dunnholmen, är oskyddad för sydvästliga vindar. Heestrandsborna har därför under lång tid tillbaka haft sina större båtar liggande i lä under Ulön.

3.4. Tillgänglighet

Området ligger intill den inre farleden mellan Hornö ränna och Bottnefjordens mynning och kan endast nås med båt. Reguljär båttrafik saknas. Närmaste utgångspunkt från land är Heestrand.

3.5. Slitage- och störningskänslighet

Det finns risk för nedslitning av torrängspartierna på Ulön-Dannemark. Näset används flitigt för lek och rekreation. Näset liksom övriga torrängspartier har ett tunt humuslager och växttäckets känslighet för slitage. På näset har stora erosionsgropar utbildats på flera ställen.

De många besökande kan även verka störande på fågellivet.

3.6. Källuppgifter

Området har inventerats avseende vegetation och flora. Inventeringen utfördes 1975 och finns i manuskript hos

länsstyrelsen. "Naturvårdsinventering av Lilla Hamburgö, Kiddön, Ulön-Dannemark och Hornö. I Taunums kommun, Bohuslän. Gunilla Olsson 1977".

Kartskiss, Svenska Kryssarklubben-västkustkretsen, 934/16 Ulö-Flatskär-Landlös.

B. PLANDEL

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1. Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att bevara områdets värden för naturvård och friluftsliv.

1.2. Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1. Hävd av ängsmarkerna

Mål: Att förhindra försumpning och igenväxning av nuvarande öppna ängsmarker.

Riktlinjer och åtgärder: Ängsmarkerna skall hävdas genom röjning och slåtter enligt anvisningar i avsnitt 1.3 "Behandling av skötselområden".

Omgivande lövsnår och brynängsvegetation skall bevaras och vårdas. Gallring och röjning utföres vid behov. Liguster gynnas.

Befintliga stengärdesgårdar underhålls genom att rasade stenar läggs på plats igen.

1.2.2. Jakt och faunavård

Enligt reservatsföreskrifterna får enbart jakt på hare samt skyddsjakt på räv, mink och kråka förekomma.

Arbetsföretag enligt skötselplanen bör utföras under lämplig tid och på sådant sätt att risken för allvarliga störningar på fågellivet blir så liten som möjligt.

1.2.3. Fornvård och kulturminnesvård

Befintliga fornminnen skall skötas i samråd med länsantikvarien. Gårdsruinen på Ulön frilägges genom en försiktig röjning. Kvarstående gamla kulturväxter sparas. Åtgärderna utföres i samråd med länsantikvarien. Utföres under den första 5-årsperioden. Återkommande röjning med 5-årsintervall.

Begravningsplatsen på Dannemark uppsnyggas och ställs iordning genom röjning i lövsnåren och resning av gravstenar. Åtgärderna utföres i samråd med länsantikvarien. Utföres under den första 5-årsperioden. Återkommande röjning med 5-årsintervall.

1.3. Behandling av skötselområden

Området har indelats i fem skötselområden, som redovisas i denna beskrivning och på skötselplanekarta 1 (bilaga 1)

Skötselområde 1

Beskrivning: Igenväxande torrängs- och fuktängspartier på kalkhaltigt underlag i anslutning till sänkan på Dannemarks centrala del. En stengärdesgård ingärdar områdets sydvästra del och här förekommer en grop efter tidigare skaltäkt. I nordost mynnar en klåva med tät buskvegetation utmed bergsidorna. En gammal körväg följer dalgången upp till de många stenbrotten runt ängsmarkerna.

Mål: Bibehålla de öppna ängsyterna.

Åtgärder: Istandsättningsåtgärder: Rökning av buskvegetation på de öppna ängsyterna. Större områden med mer eller mindre sluten buskvegetation åtgärdas ej. Enstaka krypande buskar sparas. Buskage i skaltäktsgropen och runt kanten av denna sparas, liksom snår vid skrotstensupplag och blockmarker. Stenmuren röjes fri. Försiktig rökning i randsnåren i dalgången i anslutning till de små torrängspartierna utmed körvägen och vid badvikarna norr och söder om udden i områdets norra del. Åtgärderna utföres successivt under den första 5-årsperioden.

Underhållsåtgärder: Rökning med 5-årsintervall av inträngande buskvegetation på de öppna ängsyterna.

Skötselområde 2

Beskrivning: Torräng på näset mellan Ulön och Dannemark. Vegetationen är artrik beroende på det stora skalinslaget i sandavlagringen. I västra delen förekommer en del buskage. I områdets östra del löper ett bälte av öppen sand tvärs över näset. Öster om detta bälte förekommer ett litet strandängsparti. Humusskiktet är tunt och i västra delen vid bergsklacken har flera erosionsgropar utbildats.

Mål: Öppen ängsmark med buskage i anslutning till erosionsgroparna.

Istandsättningsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Rökning med 5-årsintervall av inträngande buskvegetation. Busksnår vid erosionsgroparna sparas.

Skötselområde 3

Beskrivning: Igenväxande och försumpad ängsmark, som tidigare utgjort åker- och betesmark, i anslutning till den forna gården på Ulön. Samtliga diken är igenväxta och fältskiktet har karaktär av högröfuktäng med älgört och bladvass som dominerande arter. I västra delen förekommer mindre torrängspartier. Södra delen avskiljes av stenmur och stensatt dike. I kanterna på denna äng växer täta snår av främst vide. Stengärdesgård ingärdar hela området.

Mål: Slåtteräng. (Hävd med slåtter av hela området är inte realistiskt med tanke på arbetsinsats och kostnader. Föreslagna åtgärder begränsas därför till den mindre ängen söder om gårdsruinen)

Åtgärder:

Istandsättningsåtgärder: Rökning av buskvegetation fram till stenmuren som ingärdar ängen. Risbränning. Rensning av diken, främst det stensatta diket som förbinder de båda ängarna. Åtgärderna utföres under den första 3-årsperioden.

Underhållsåtgärder: Årlig slåtter som utföres med röjsåg eller lie. Vid restaureringen av slåtterängen kan det vara lämpligt att under de första åren utföra slåttern före midsommar. Slåttern utföres vid dessa tillfällen med urskiljning så att icke önskvärd vegetation såsom bladvass och älgört i första hand slås av. Efter restaureringen utföres slåttern i slutet av juli månad så att växterna ges tid till frösättning. Avslagen vegetation samlas ihop och komposteras eller brännes nästkommande år.

Skötselområde 4

Beskrivning: Torrängspartier på Dannemarks sydostsida. I söder mynnar en grund dalgång. Här ligger den gamla begravningsplatsen. En körväg följer dalgången och vid stranden finns rester av en stenbrygga. Längs bergssidan i dalens västra kant före kommer snårvegetation. Ängsfloran är kalkpåverkad. Den norra delen domineras av lövsnår med krypande enbuskar och några gamla rönнар.

Mål: Öppen ängsmark med omgivande lövsnår.

Åtgärder:

Istandsättningsåtgärder: -

Underhållsåtgärder: Røjning med 5-årsintervall av inträngande buskvegetation på de öppna torrängspartierna.

Skötselområde 5

Beskrivning: Området omfattar större delen av Ulön-Dannemark samt omkringliggande holmar och skär. Hållmark med kalt berg och fläckar med gräs- och rished domineras. På Stora Flatskär förekommer ett mindre torrängsparti.

Mål: Hållmark.

Åtgärder: -

2. Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1. Övergripande mål

Syftet med reservatet är att tillvarata områdets värden för naturvård och friluftsliv.

2.2. Riktlinjer och åtgärder

2.2.1. Tillgänglighet

Reguljär båttrafik saknas. Båtuthyrning i kommersiellt syfte i närheten av området saknas också. Någon ändring av dessa förhållanden är för närvarande ej aktuell.

2.2.2. Friluftsanordningar

Stigar

Beskrivning: Markerade stigar saknas. De besökande till området utnyttjar i hög grad de gamla körvägarna.

Riktlinjer och åtgärder: För närvarande finns inget behov av markerade stigar. Skulle de känsliga torrängarna utsättas för sådant slitage så att vegetationstäcket riskerar att allvarligen skadas, skall naturvårdsförvaltaren i samråd med länsstyrelsen undersöka möjligheterna att kanalisera de besökande över dessa känsliga partier. De gamla körvägarna redovisas på skötselplanekarta 2 (bilaga 2)

Bryggor, tilläggningsplatser

Beskrivning: De gamla stenkajerna utnyttjas numera som tilläggsplatser för fritidsbåtar. Mindre båtar dras upp på sandstranden utmed näset och utgör därmed hinder för de badande. Enligt reservatsföreskrifterna (8 § naturvårdslagen) är det förbjudet att anordna ny brygga. Förbudet utgör icke hinder att underhålla befintliga kajer. Vidare är det enligt reservatsföreskrifterna (10 § naturvårdslagen) förbjudet att förtöja eller uppdraga båt på strand inom område, som angivits på karta, bilaga A, med skraffering.

Riktlinjer och åtgärder: De gamla stenkajerna bör förbättras i första hand genom användande av befintlig skrotsten, så att tilläggsmöjligheterna förbättras. Åtgärderna bör kunna utföras under den andra 5-årsperioden. Stenkajerna redovisas på skötselplanekarta 2 (bilaga 2).

Eldstäder

Beskrivning: Eldstäder saknas. Enligt reservatsföreskrifterna (10 § naturvårdslagen) är det förbjudet att göra upp eld annat än på platser anvisade av förvaltaren.

Riktlinjer och åtgärder: Eldstäder ställs i ordning på de platser som angivits på skötselplanekarta 2 (bilaga 2) Utförs under det första året.

Sanitära anordningar

Beskrivning: Sopmaja, med toalett och sopkärl, finns vid stenkajen på Dannemark, på näset mellan Ulön och Dannemark samt på Stora Flatskär. Sopkärl finns vid stenkajen på Ulön. Enligt reservatsföreskrifterna (9 § naturvårdslagen) äger naturvårdsförvaltaren rätt att uppföra sopmajor, med toalett och sopkärl, på platser som framgår av karta, bilaga A

Riktlinjer och åtgärder: Sopmaja sätts upp vid stenkajen på Ulön. De nuvarande sopkärlen tas bort. Utförs under första 5-årsperioden. Sopmajornas placering redovisas på skötselplanekarta 2 (bilaga 2)

2.2.3. Renhållning

Sopor och latrin omhändertas genom ”skärgårdsrenhållningen” som administreras av Stiftelsen för västsvenska fritidsområden.

2.2.4. Strandstädning

Strandstädning bör utföras en gång årligen, under våren. Tidpunkten bör väljas så att minsta störning inträffar på fåglarnas häckning. Ej brännbart material borttransporteras.

Öarnas västsidor har under senare år varit utsatt för förorening med olja. För sanering av ilandfluten olja förutsätts kommunen svara enligt gällande lagstiftning. Reservatförvaltaren skall vid sanering av oljeskador vara beredd att biträda kommunen med råd.

2.2.5. Information

Informationstavlor skall uppsättas på platser som angivits på skötselplanekarta 2 (bilaga 2) . Tavlan skall ha av länsstyrelsen godkänd text. Uppsättning av informationstavlor bör ske under det första året.

Upplysningstavlor som berättar om stenhuggeriverksamheten, kan sättas upp som komplement till informationstavlorna. Upplysningstavlor kan också sättas upp vid ruinen på Ulön och vid begravningsplatsen på Dannemark. Upplysningstavlorna bör utformas i samråd med länsantikvarien. Tavlor kan sättas upp under den första 5-årsperioden.

3. Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren svarar för tillsynen av området.

4. Dokumentation

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange skötselområde, år och månad för åtgärdens utförande, kostnader för naturvårdsförvaltning samt finansiering.

5. Revidering

Planen skall ses över vart 10:e år eller när berörda parter anser det påkallat. Översynen av planen bör främst gälla, åtgärder vidtagna på ängsmarkerna samt kanalisering av de besökande för att förhindra slitage på den känsliga torrängsvegetationen.

Bilaga 2

tillhör länsstyrelsens beslut
1983-03-21, dnr 11.1211-3008-81

ULÖN-DANNEMARK

Tanums kommun, Göteborgs och Bohus län

Kartunderlag: Utdrag ur ekonomiskt
kartblad 8A 9g, 8A 9h

Reservatsgrär

Sopma ja

Eldplats

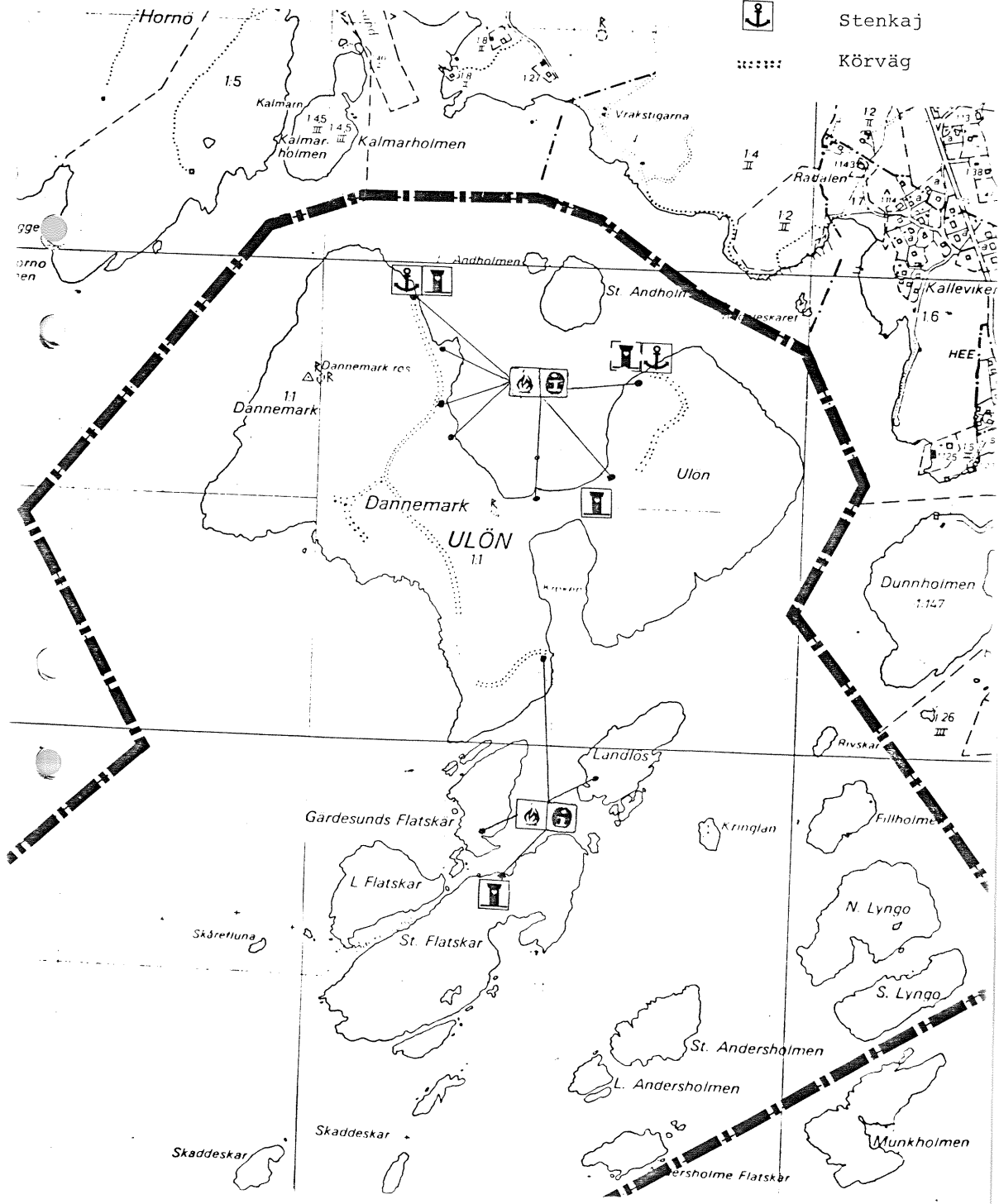
Information

Stenkaj

Körväg

Bilaga 1

SKÖTSELPLANEKARTA 1

tillhör länsstyrelsens beslut
1983-03-21, dnr 11.1211-3008-81

ULÖN-DANNEMARK

Tanums kommun, Göteborgs och Bohus län

Kartunderlag: Utdrag ur ekonomiskt
kartblad 8A 9g, 8A 9h

Skötselområde

Reservatsgräns

Hällmark

Ädellövsnår

Hedlövsnår

Torräng

Fuktäng

Block

Sand

